

Ingen eurokris i Almedalen?

Lars Wohlin och Rolf Englund, 10 juli 2012

Även med lågt ställda förväntningar var det ändå med viss spänning man emotsåg vad som rapporteras om eurokrisen från den svenska maktelitens sommarmöte i Almedalen.

Nyhetsmedia har de senaste månaderna dominerats av den pågående krisen. Självaste statsministern har i riksdagen nyligen med stort allvar talat om att Barrosos förslag om att det europeiska samarbetet ofta har utvecklats i många små steg men att det nu är dags för ett stort steg.

- Ett stort steg som pekar på fördjupning och överföring av suveränitet från nationalstaterna till den europeiska nivån. Det talas om en bankunion. Det talas om att förflytta nationell översyn och kontroll av banker till europeisk nivå. Det talas om gemensamma insättningsgarantier och möjligen utfärdande av gemensamma euroobligationer. Det finns ganska omfattande förslag på olika typer av teman för att helt eller delvis begränsa den nationella budgetsuveräniteten.

- Med kort varsel kommer det nu att avkrävas svar av Sverige som nation och av riksdagens partier om hur vi ska förhålla oss till mycket av det här, sade statsminister Reinfeldt från riksdagens talarstol så sent som den 13 juni.

Det borde väl vara något för partiledarna att uttala sin mening om och något för journalisterna att begära svar om.

Men det svenska folket har i sina vanligaste tidningar och TV-kanaler knappast fått höra något alls om eurokrisen från Almedalen.

Man kan naturligtvis förstå att politikerna inte gärna vill tala om krisen för den valuta de flesta av dem vill att Sverige skall införa. Svårare att förstå är att inte journalisterna grep tillfället att ställa politikerna mot väggen och avkräva dem besked.

Med hjälp av internet har vi dock funnit att Stefan Löfven och Jan Björklund nämnde euron i sina tal. Stefan Löfven, som inför folkomröstningen om EMU var ordförande för en av Ja-sidans kampanjorganisationer, Fackliga röster för Europa, påminde om att i Europa går nästan 25 miljoner människor arbetslösa.

- Det europeiska ledarskapet har agerat alltför sent, och alltför ensidigt fokuserat på besparingar, sade han.

- Krisen i Europa visar på vikten av ordning i de offentliga finanserna. Men krisen visar också på vikten av konkurrenskraft.

Läxan från Sveriges kris på 90-talet är tydlig, ansåg Löfven.

- När vi tog över kaoset efter Bildt-regeringen genomdrev vi smärtsamma, men nödvändiga besparingar. Men vi byggde samtidigt ut högskolan.

Ingenting om huruvida hans syn på euron hade förändrats. Ingenting om vad socialdemokraterna vilja om ytterligare långtgående överföringar av makt till Bryssel från riksdagen och dess väljare.

- Skuldskrisen i Sydeuropa är inte eurons fel. Det är länder som har levt över sina tillgångar som har skapat denna kris, påstod folkpartiledaren Jan Björklund. I samma andetag sade han att "det är i dag uppenbart att euro-samarbetets konstruktion inte har varit tillräckligt robust.

Det var ett uttalande som inte känns särskilt uppseendeväckande, men som står i bjärt kontrast mot vad han skev i Svenska Dagbladet för mindre än ett år sedan tillsammans med bl a Birgitta Ohlsson och Carl B Hamilton: "Konstruktionen kring euron har inte varit fel".

Centerns Annie Lööf och Kristdemokraternas Göran Hägglund ansåg sig inte behöva nämna euron.

Regeringen, med stöd av socialdemokraterna, förefaller ha som princip att i Bryssel uppträda som om Sverige vore medlem av eurozonen. Sverige har således utlovat uppemot miljarder kr till IMF avsedda för stöd till euroländer i kris. Vi borde i stället följa den linje som England driver.

- Det är inte vår valuta, sade Cameron när han avvisade pengar från de engelska skattebetalarna till eurozonens krisbanker.

Euroanhängarna försöker i all tysthet att föra Sverige allt närmare ett euromedlemskap. Medlemskapet i Finanspakten är ett sådant steg.

Det är journalisternas uppgift att se till att det trots det blir en ordentlig offentlig debatt. I Almedalen var medias insats härvidlag inte imponerande.

Men rätt vad det är går drevet och då är det många som blir modigare.

Lars Wohlin är tidigare riksbankschef och EU-parlamentariker. Rolf Englund är en av initiativtagarna till Medborgare mot EMU inför folkomröstningen år 2003